(קשה) דקאמר יחיד בית סאתים דאילו לרבנן- יחיד נותנים כל צרכן
רישא רבי יוסי ברבי יהודה וסיפא רבנן?
דאין נותנים ליחיד אלא בית סאתים במחיצה דשתי או ערב
אין משום דקאי אבוה בשיטתיה. אמר רב
לקמן מוסבר (לפעמים) -א- חמש סאין -ב-
גידל אמר רב שלשה: בחמש אסורין, בשבע
שאלו (בתמיה)
מותרין, אמרו ליה: אמר רב הכי? אמר להו
לש' שבועה
"אורייתא נביאי וכתיבי דאמר רב הכי", אמר
רב אשי מאי קשיא דילמא הכי קאמר
(ב)
הוצרכו לשש והקיפו בשבע אפי' בשבע
(א) לשלש
מותרין, *לא הוצרכו אלא [א] (לחמש) והקיפו
(קשה)
[ב] (בשבע אפי') בחמש אסורין, ואלא הא דקתני
ובלבד שלא יהא בית סאתים פנוי מאי
רש"י
לאו פנוי מאדם? לא, פנוי מכלים. איתמר
והיקפו יותר מבית סאתיים ביום השבת הקיפו יותר מבית סאתיים
שלשה ומת אחד מהן, שנים *ונתוספו עליהן
רב הונא ורבי יצחק: חד אמר שבת גורמת
וחד אמר דיורין גורמין, תסתיים *דרב הונא
הוא דאמר שבת גורמת דאמר רבה: *בעאי
מרב הונא ובעאי מרב יהודה "עירב: דרך
הפתח ונסתם הפתח, דרך החלון ונסתם
החלון מהו", ואמר לי: "שבת, הואיל והותרה
הותרה" תסתיים, לימא רב הונא ורבי יצחק
בפלוגתא דרבי יוסי ורבי יהודה קמיפלגי
*דתנן חצר שנפרצה משתי רוחותיה וכן בית
שנפרץ משתי רוחותיו וכן מבוי שניטלו
דאמרינן הואיל והותרה הותרה
קורותיו או לחייו מותרין לאותה שבת
ואסורין לעתיד לבא דברי רבי יהודה, ר'
(לאסור אפי' אותה שבת)
יוסי אומר אם מותרין לאותה שבת מותרין
(וכשם שאסורים לעתיד לבא כך אסורים לאותה שבת)
לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא אסורין
לאותה שבת, לימא רב הונא דאמר כר'
יהודה ורבי יצחק דאמר כר' יוסי? אמר לך
רב הונא- אנא דאמרי אפי' לר' יוסי עד כאן
לאסור אפי' אותה שבת
לא קאמר רבי יוסי התם אלא דליתנהו
הקיפו שלשה ומת אחד
למחיצות הכא איתנהו למחיצות, ור' יצחק
אמר אנא דאמרי אפי' לר' יהודה עד כאן
להתיר אותה שבת
לא קאמר ר' יהודה התם אלא דאיתנהו
לדיורין, הכא ליתנהו לדיורין: וחכמים
רש"י או שתי או ערב
אומרים אחד משני דברים: היינו ת"ק? איכא
בינייהו יחיד ביישוב: מתני' *ארבעה
היוצאת למלחמה -1-
דברים פטרו במחנה מביאין עצים מ"מ
-4- -3- -2-
ופטורין מרחיצת ידים ומדמאי ומלערב:
גמ' ת"ר *מחנה היוצאת למלחמת הרשות
מותרין בגזל עצים יבשים ר' יהודה בן
תימא אומר אף חונין בכל מקום, ובמקום
שנהרגו שם נקברין: מותרין בגזל עצים
(קשה)
יבשים: האי תקנתא דיהושע הוא *דאמר
שתקן לכל אדם
מר *עשרה תנאים התנה יהושע שיהו
ומאי רבותא דמחנה
מרעין בחורשין ומלקטין עצים משדותיהן
① תקנת יהושע במחנה
התם בהיזמי והיגי הכא בשאר עצים, אי
② יהושוע
נמי התם במחוברין הכא בתלושין, אי נמי
③ יהושוע וכל שכן לחין
התם בלחין הכא ביבשים: ר' יהודה
בן תימא אומר *אף חונין בכל מקום
דשם נקברים
ובמקום שנהרגים שם נקברים: פשיטא
מת מצוה הוא *ומת מצוה קונה מקומו? לא צריכא *אף על גב
דאית

רישא רבי יוסי ברבי יהודה · דקאמר יחיד בית סאתים דאי רבנן אפי' ליחיד כל צרכו יהבינן : **אין משום דקאי אבוה בשיטתיה** · גבי יחיד קאמר רבי יהודה נמי דאין נותנין לו אלא בית סאתים במחילת שתי או ערב : **שלשה בחמש אסורין** · כלומר פעמים ג' אנשים אסורין אפילו בחמש סאין ופעמים שמותרים אפילו בשבע : **אורייתא נביאי וכתיבי** · שבועה הוא : **הוצרכו לשש והקיפו לשבע** · שתי בלא ערב מותרין דליכא בית סאתים פנוי : **לא הוצרכו אלא לה' והקיפו לז' אפי' בה' נמי אסורין** · דהשתא לא מהני מחיצות הואיל והוקפו לבית סאתים יותר מכדי צרכן : **מאי לאו פנוי מאדם** · כגון שלשה שהקיפו ח' סאים דכי יהבת לכל חד בית סאתים אכתי פשו להו בית סאתים פנוי בלא בעלים אבל ז' לא דכי יהבת בית סאתים לכל חד לא פש ליה אלא חד בית סאה בלא בעלים : **לא פנוי מכלים** · כלומר שיש בין המחיצות בית סאתים פנוי שלא היו צריכין לו ואע"ג דאיכא שלשה אם אין צריכין אלא לבית סאתים והקיפו ד' סאין נמי בטלי מחיצות : **ומת אחד מהן** · ביום השבת : **וניתוספו עליהן** · בשבת : **שבת גורמת** · שלשה ומת אחד מהן הואיל וגורמת שבת להתיר מותרין השנים אפי' לר' יהודה, שנים והקיפו יותר מבית סאתים אע"פ שניתוספו עליהן דיורין אסורין לרבי יהודה הואיל ושנכנסה שבת גרמה לאיסור : **דיורין גורמין** · ג' ומת אחד מהן דבצרי דיורין אסורין אם הקיפו יותר מבית סאתים שנים ונתוספו עליהן מותרין דאיכא דיורין : **עירב דרך הפתח ונסתם הפתח** · אם היו ב' חצרות ופתח ביניהם ועירבו (א)‹דרך הפתח›(ונסתם הפתח או אם היו ב' חטיות ופתח ביניהם דעירבו על דעת הפתח› ועכשיו נסתם בשבת שנפלה כנגדו מפולת : **מהו** · מי שרי לאשתמושי דרך שאר חלונות הפתוחות מד' שאין ראויות לעירוב כדאמרי' בפ' חלון (לקמן דף עו·): **חצר שנפרצה** · בשבת: **משתי רוחותיה** · מפרש בפרק כל גגות (שם ד' צג:) מאי טעמא נקט מב' רוחותיה : **שניטלה קורתו או לחיו** · בשבת : **מותרין לאותה שבת** · דאמרי' הואיל והותרה הותרה : **רבי יוסי אומר אם מותרין כו'** · ומפרשינן בפ' כל גגות (שם דף צג·) דר' יוסי לאיסור והכי קאמר כשם שאסורים לעתיד לבא כך אסורין לאותה שבת אלמא לא אמרי' הואיל והותרה הותרה כדרבי יצחק : **היינו תנא קמא** · רבנן קמאי דאמרי לא דברו בשיירא אלא בהווה ולעולם יחיד נמי מותר : **איכא בינייהו יחיד ביישוב** · דתנא קמא דקאמר לא דברו בשיירא אלא בהווה ולעולם יחיד נמי מותר, יחיד דומיא דשיירא דבדרך ולא ביישוב הואיל ויכול לעשות מחילה הוגנת ורבנן בתראי אמילתיה דרבי יוסי ב"ר יהודה קא מהדרי דקאמר איהו אינה מחילה לא בדרך ולא ביישוב ואמרי ליה רבנן "אחד משני דברים" או שתי או ערב = מחילה היא - אחד יחיד ואחד רבים בין בדרך בין ביישוב :

מתני' במחנה · היוצאה למלחמה : **מביאין עצים** · ואין חוששין לגזל : **ומלערב** · עירובי חצירות אם הקיפו אלו ואלו ומחילה מפסקת ביניהם ויש שם פתח אין צריכין לערב : **גמ' למלחמת הרשות** · שאם מלחמת רשות ממלחמת יהושע ואילך שהיא היתה מלחמת מצוה : **עצים יבשים** · וכל שכן לחים : **עשרה תנאים** · בבא קמא בפ' מרובה (דף פ·) : **שיהו מרעין בחורשין** · שיהא כל אדם מוליך בהמותיו לרעות ביער של חברו ולא יקפיד בעל היער משום דלאו לקיצרה קאי : **התם בתלושין** · אע"פ שתלשום הבעלים לצרכן להיסק ויש בהם משום גזל אבל אחרים, מותר לאנשי מחנה : **מת מצוה קונה מקומו** · אחד מי' תנאין שהתנה יהושע הוא :

עירב דרך הפתח · נראה לר"י דהלכה כרב הונא דשבת הואיל והותרה הותרה דתניא סותיה בפרק הדר (לקמן ד' ע:) כל שהותר למקצת שבת כו' ואין לומר דרבי יצחק יעמיד הברייתא אליבא דרבי יהודה דהא מוקי נפשיה אפילו כר' יהודה בשמעתין ואביי נמי סבירא ליה הכי בפרק כל גגות (לקמן ד' צג:) ומיהו היכא דליתנהו למחיצות אסור כדמסיק הכא אלא דאמרי אפי' כר' יוסי עד כאן לא קאמר רבי יוסי אלא משום דליתנהו למחיצות ורב נמי פסיק כרבי יוסי בסוף פרק כל גגות (שם) וכן שמואל בגמרא לרה"ר ואע"ג דרב פסיק כר' יוסי אפי' באיתנהו למחיצות כדמוכח גבי שתי חצירות ונפל כותל שביניהם דהתם הוי שפיר איתנהו למחיצות דהכתי איכא מחיצות חיצונות שעל ידיהן נעשה החצר רה"י ומשום הכי מייתי מחצר [גדולה] שנפרצה על בניה דרב הוספיה בפרק כל גגות (ד' צג:) מ"מ נראה דבהא הילכתא כרב הונא כדפרישית ונראה לר"י שאם עירבו (ג) לצורך *שניהן מבית לבית ונסתם הפתח בשבת דשרי כרב הונא ואפילו נסתם באמצע השבוע ואח"כ נפתח בשבת שרי דחזר העירוב למקומו וראיה מדאמר בפ' הזורק (שבת ד' קא:) ספינות קשורות זו בזו מערבין ומטלטלין מזו לזו נפסקו נאסרו חזרו ונתקשרו חזרו להתירן הראשון ועוד דלמסקנא דשמעתין דמוקי ר' יצחק נפשיה כר' יהודה ושרי אפי' במבוי שניטלה קורתו כ"ש דיתיר בעירבו דרך הפתח דהא בפרק הדר (לקמן ד' ע:) קאמר כל שהותר למקצת שבת כו' לאתויי עירב דרך הפתח וזה הכלל לאתויי מבוי שנטלה קורתו משמע דאי לא דתני זה הכלל לא הוי שרינן מבוי שניטלה קורתו אע"ג דהוי שרינן עירב דרך הפתח ונסתם וריצב"א אומר דמהתם נמי יש להוכיח דהלכה כרב הונא דההיא סוגיא כרב הונא דקפיד אמחילה טפי כדאמר הכא עד כאן לא קאמר רבי יוסי כו' ולהכי אי לאו זה הכלל לא הוי שרינן מבוי שניטלה קורתו אע"ג דשרינן עירב דרך הפתח ונסתם דאילו רבי יצחק קפיד טפי אדיורין :

קורותיו או לחייו · בפירוש רש"י בכתיבת ידו נמצא כתוב קורתו או לחיו והדין עמו ואע"ג דאליבא דרבי יהודה קיימינן ואשכחן ליה לדידיה *מבוי ניתר בשתי קורות או שני לחיים כמו במפולש מ"מ למה לי למינקט קורותיו כיון דבקורה אחת או בלחי אחד נאסר המבוי :

התם במחוברים · ואפי' שיטיא נמי איירי בהיזמי והיגי דלא התקין יהושע אלא היזמי והיגי המחוברים ולחים כדאמר בההיא במרובה (ב"ק דף פא·)

מים

קו א מיי' פט"ז מהל' שבת הל' יח סמג עשין א טוש"ע או"ח סי' שס"ב ס"ה :
קז ב מיי' שם הל' יג וטוש"ע שם ס"ב :
קח ג מיי' פ"ג מהל' עירובין הלכה כב טוש"ע א"ח סי' שעד סעיף א :
קט ד מיי' פ"ז מהל' מלכים הל' יג סמג עשין קיח :
קי ה מיי' פ"ב מהל' נזקי ממון הל' ג טוח"מ סי' רעד :
קיא ו ז מיי' פ"ו מהל' מלכים הל' יב :

רבינו חננאל

להן כל צרכן אמר רב גידל אמר רב שלשה מותרין בשבע ואסורין בחמש · פירשה רב אשי *) נותנין להן כל צורכן כגון שהוצרכו לשש מותרין אפילו בשבע אבל אם הקיפו שבע ולא הוצרכו אלא לחמש אפילו בחמש אסורין ואלא דקתני נותנין להן כל צורכן בין מעט בין הרבה ובלבד שלא יהא בית סאתים בלבד פנוי מאי לאו פנוי מאדם והנה זה אין פנוי מאדם דהא שלשה בני אדם הן וכל אחד יש לו בית סאתים לא נשאר פנוי אלא בית סאה ואסיקנא פנוי מכלים לפיכך כשהוקפו לחמש ונשארו סאתים פנוים מכלים נאסרו אפילו בחמש : אתמר שבתו שנים וניתוספו עליהן בשבת אחד כיון שעכשיו ג' הרי הן נעשו שיירה ונותנין להן כל צרכן או דלמא כיון שלא קנו שביתה שלשתן כאחד אינן אלא כיחידים ואין נותנין להן אלא סאתים וכן שלשה שקנו שביתה ומת א' מהן בשבת מאי כשיירה הן או כיחידים · רב הונא אמר שבת גורמת · פירוש הכל הולך בשעה שקנה שביתה אם יחידין מה שניתוספו עליהן אין חוששין להן ואם שיירה קנו שביתה ומת אחד מהן השנים הנשארים יש להן כל צרכן ולא חיישינן להאי דמית · ור' יצחק אמר דיורין גורמין · פי' הכל לפי הדיורין ואם יחידין יחידין ואם שיירה שיירה · לימא רב הונא ור' יצחק בפלוגתא דר' יהודה ור' יוסי פליגי דתנן חצר שנפרצה משתי רוחותיה בית כו' ופשוטה היא · **פסקא** וחכמים אומרים אחד משני דברים · היינו ת"ק דקתני לא דברו אלא בהווה ופרקינן איכא בינייהו יחיד בישוב לת"ק בישוב לא דפליגי על ת"ק דהוא ר' יהודה דאמר (הוא ר' יהודה) בשיירה וחלקו עליו הם אפילו ביחיד מיהו במקום השיירות במדבר אבל בישוב לא ורבנן בתראי אמרי אפילו בישוב וקיי"ל כוותייהו : [מתני'] ד' דברים פטורין במחנה כו' · וכמה הן מחנה · ירושלמי ר' יוחנן אמר עשרה שנא' [ש"א כ"ה] ויבואו נערי דוד וידברו אל נבל וגו' מהו וינוחו נעשו מחנה ר"י בן פזי אומר עשרה עד למחנה גדול (במחנה) [כמחנה] אלהים [דה"א י"ב] וכמה מחנה אלהים עשרה. תני בשם ר' יהודה י"ב אלף במחנה ישראל · ת"ר מחנה היוצאת למלחמת הרשות מותרין בגזל עצים יבשים כו' · עשרה דברים שהתנה יהושע מפורשין בסוף פרק מרובה ואוקימנא מותרין בגזל עצים ואפילו בשאר עצים דלא היזמי והיגי נינהו ואפילו תלושין ואפילו יבשין · ר' יהודה

*) [אולי צ"ל פעמים שנותנין להן אפי' יותר מכדי צרכן כגון שהוצרכו וכו']

תת נושא
גדרי היקף כצרכן (שתי או ערב)
1) היקף ז' לשלשה אנשים ומותר
2) היקף ה' לשלשה אנשים ואסור

נושא:
היקף/עירוב שהיו כשרים בכניסת השבת ונפסלו מח'
1) שבת גורמת
או
2) דיורין גורמים

נושא:
היתרים מיוחדים למחנה צבאי דמלחמת רשות

ריטב"א- פי' בכל אדם ומאי רבותא דמחנה

נושא:
מת מצוה ומקום קבורתו

[לקמן עס:]
לקמן צג:
לקמן מ.
[סוטה מה: ב"ק פא. סנהדרין מז:]

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה עירב דרך הפתח וכו' ופתח ביניהם ועירבו על דעת הפתח ועכשיו כצ"ל ותיבות דרך הפתח ונסתם הפתח אם היו שתי חצרות ופתח ביניהם דעירבו נמחק : (ג) תוס' ד"ה עירב וכו' כר"י שאם עירבו [illegible] :

[פ"נ]

הגהות הגר"א
[א] גמ' לחמש [illegible] : [ב] (בשבע אפי' [illegible]) :

גליון הש"ס
גמ' דר"ה כוה דאמר שבת גורמת. עיין לקמן דף מב. תד"ה ורפטלנו:

רב נסים גאון

משום דקאי אבוה בשיטתיה · חזורין אלו הדברים על דברי ר' יהודה שאמרו כבר במחיצה שבת לא התירו ליחיד אלא בית סאתים פירוש שתי בלא ערב ולא היה מתיר ר' יהודה לתת ליחיד כל צרכו אלא אם תהיה שתי וערב יחידין ובזה הוא שוה עם ר' יוסי בנו שאמר נותנין לו בית סאתים : י' דברים התנה יהושע תמצא פי' כולן בבבא קמא בפר' מרובה (פ:) ובגמרא דמגילה דבני מערבא :